

A nyári szezon zenei eseményekben mulatkozó erős nekilendülésével vetélkedhet az a reprezentatív kiállítás, mely vasárnap nyílik meg a nagyközönség részére az Ernstmúzeumban. Kétszázötven magyar képzőművész szerepel a tradicionális termekben, kétszázötven, akinek javarésze nem csak képzeli, hogy művész. A kritikus rossz lelkiismerettel oszon a képek és szobrok között, ha arra gondol, hogy ennyi alkotó gazdagságot, milyen anyagi szegénységgel viszonzoz a magyar társadalom.

A „Magyar Képzőművészetért” akció keretében, Tildy Zoltán és Nagy Ferenc legfőbb védnöksége alatt, Balogh Istvánnak a képzőművészek segítségére irányuló törekvései egyik eredményeként, éppen azért rendezték most ezt a kiállítást, hogy a közületek, de a társadalom is annyit vásároljon, amennyit csak tud, mert ezek a rajzok és színek nem hullanak majd oly könnyen a forgalomból, mint a „kis kékek”, beigek, lilák és földék és egyéb pénzeink. A művészet jó valuta és a szép nemcsak érdek nélkül tetszhet. Még akkor sem, ha anyaga csupán kő és vászon.

A rengeteg kiállított termék szerinti csoportosítva említjük meg. Nagyterem: Ferenczy Valér városligeti részlet, Szigethy István szép és realiztikus téli tája, Döbrentey Gábor jó figurális kompozíciója, Sz. Gyenes Lajos síma és elegáns ősi kizantémja, Biai-Fögléinek a szokott virtuozitással festett csendélete, Jobbágyi-Gelger lemegős, tiszta elrendezésű párisi képe, Szabó Vladimir mozgalmas fantáziájú Ünnepe. Bánovszky Miklós, Kelemen Emil, Halápy János, Bánáti Szuverék is jól szerepelnek. Inkább literális, mint festői értékű, de szellemes és kifejező Prohászka Önarcképe.

A kisebb termekben megjegyeztük Lehel Mária napraforgóit zöld üvegvázában, Bortnyik Sándort, Szobotkát, Emőd Aurél ezüstös csendéletét, Káray-Szabó György és Nollpa István friss neveit. Az „absztrakt művészek” is kaptak helyet. Legjobban közülük Medveczky Jenő vörös-boros csendélete tetszett, de bevall-

juk töredelmesen, hogy ez nem is volt olyan — absztrakt.

A IV. terem a „konzervatív impresszionistáké”. Nem egészen fiatalok már és ennél fogva jól megtanultak festeni. Számunkra a sztár Zádor Istvánnak már el is adott temperája és Szlányi Lajos szép „Hóolvadás a hegyekben” című képe volt. Bényi László női figurája a terrazon, Boldizsár virágzó fái, Fried Pál csillogó technikájú festménye, Benkhardt Ágost és Boldogfai Hajgató tájképei, végül Glatz Oszkár egyik tradicionálisan kedves figurája maradtak emlékünknél.

A Czobel-„csoportban” a névadó művészen kívül Perltrott, Beck Judit és Kmetty festményeire irányítjuk a figyelmet.

Számunkra az igazi nagy terem — a második. Festészetben is ez a „második”; a kisebb, de azért még mindig nagy „Nyugat-nemzedék”. Csak éppen a sors kegyesebb volt hozzájuk, mint testvéreikhez az irodalomban, mert ők nagy részt életben maradtak. Bernáth Aurél dunai látképe, a Lánchid magányosan szomorú ívével, Csók István régi képe az egykori Margithídról, Szőnyi István színektől és fényektől vibráló „reggel”-je, Berény Róbert horgászai, Herman Lipót, Hatvany Ferenc, Márffy Ödön — ezek európai értékek most is. Mattioni Esztert, Vörös Gézárt és Frank Frigyeszt

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:.....

Cím:.....

A magyar képzőművészet nagy kiállítása

Forrás:.....

Magy. Hírlap

1946. VII. 7.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztalvozas

708

Hely:.....

Orsz. Mus.

Idő:.....

„708”

Személy:.....

Helyszám:.....

a mindennap tülekedésétől visszavonultak, most kérni kényserülnek és feltárják a nehé-

ségeket, melyek közt ma élnek.

— A súlyos magyar problémák között nem szabad megfedelkednünk azokról, akik a lélek igazi alkotó munkásai. Az egész magyar nemzetnek meg kell mozdulnia és meg kell értenie, hogy a szellem jogainak sértetlensége mellett, a művészek otthonát és megélhetését is biztosítani kell. Külföldi látogatóink — sokkal közülük magam is beszéltem — mindig újra kifejezik bámulatukat vitalitásunk felett. Munkások és parasztok rendkívüli erőfeszítésen kívül, írók és képzőművészek, a szellem emberei voltak elsősorban azok, akik csodálatos munkájukkal újjáépítő akaratunk és életerőnk legfőbb tanuságát adták.

— A könyvsátrakból jöttem most ide és boldog örömmel tölt el, hogy nem csak a szellem szabad, hanem a művészet is.

— Üzenem a magyar társadalomnak: teljesítse kötelességét és adja meg az anyagi lehetőséget ahhoz, hogy művészeink tehetségük szerint, gondok nélkül dolgozhassanak. Látna látjuk akkor mi és az egész világ, hogy a nyugodt élet megteremtése után, mennyi gazdagságot rejt a magyarság és milyen méltón foglalhatja el helyét a nemzetek közösségében.

— Köszönetet mondok Balogh István barátomnak a nagy és nehéz munkáért, mellyel nem csak képzőművészetünk érdekeit támogatta, hanem a szabad szellemiség ügyét is. Megismételve, hogy az ilyen példákhoz hasonlóan magunknak, az egész társadalomnak is minden erővel a művészeti élet fenntartását szolgálni kötelességünk, a kiállítást megnyitom.

hagyni. Kisebb dolgokkal szerepelnek Zengő Bertalan, Basch Edit, Feszty Masa, Gábor Marianne, Hende Vince, Róna Emmy.

A szobrászok színvonalja még egyöntetűbb, mint a festőké. Főleg a kimondottan kispasztikának elgondolt anyag elsőrangú. Vilt Tibor, Vedres Márk, Kövesházi-Kalmár Elza, a szépen modelláló Schaár Erzsébet, a bravúros Beck András, Ferenczy Béni, Medgyessy Ferenc, Setét Júlia, Barta és Petri Lajos, Telcs Gina, Kisfaludy Stróbl, Antal Károly, Borberek-Kovács, Andrassy-Kurta és a többiek helyt állnak nevükért. Pátzay Pál Bernáth Aurél mellszobra és Varga Oszkár életnagyságú figurája értékei a kiállításnak. Pátzay érett és szinte hibátlan művészetét már méltatni sem kell.

Ceterum censeo: a sok gicscset a lakásokból ki kell dobni, a jót a kiállításon meg kell venni.

V. M.

A kiállítás megnyitása

Tildy Zoltán, a köztársaság elnöke pár perccel tizenkettő előtt érkezett az Ernst-muzeumba, hogy zártkörű, elsősorban művészközönség előtt megnyissa a kiállítást. Tildy Zoltánt Bernáth Aurél festőművész üd-

vözölte. Beszédében elmondotta, hogy milyen égető szükség van arra a félig hivatalos, félig baráti felszólításra, mellyel a «Magyar képzőművészetért» akció vezetői a művészek érdekében a tehetősebbekhez fordulnak. A következő szónok Balogh István miniszterelnökségi államtitkár volt, akit a jelenlévők a képzőművészek támogatásáért többször melegen ünnepeltek.

Balogh István beszéde

— A felszabadulás után — mondotta Balogh István —, amikor az ostromtól még könynyesek voltak a szemek, még füstölgött a sok-sok kiégett, szétduzt családi tűzhely, — a magyar szellem s annak élén a képzőművészet volt az első, amely magához tért és felépítkezett. Kimondhatatlan erőfeszítéssel nemcsak jelentkezt az újjáépítés nagy műhelyében, hanem az élére tört. Egy esztendő alatt egyesek és csoportok összesen tizennégy kiállítást rendeztek, amivel nemcsak példát adtak, hanem reményt is keltettek az újjáépítés sikere tekintetében. A demokratikus kormányok épp úgy, mint az egész magyar közönség jóindulattal, büszkeséggel és erejét sokszor meghaladó mértékben nyújtott támogatással sietett a képzőművészet segítségére.

— A stabilizáció, mely e pil-

lanatban minden más érdeket megelőz, a kormányának a művészetek támogatására vonatkozó készségét a legszűkebb keretek közé szorítja annyira, hogy most a magyar közönségnek kell túlnyomólag egyedül nyújtania azokat az anyagi feltételeket, amelyek a magyar képzőművészetek további fejlődését biztosítani képesek. Ezért kellett országos méretű mozgalmat indítani, amely azt célozza, hogy a társadalomnak a képzőművészetek iránt megnyilatkozó segítségével, támogató érdeklődése intézményessé váljék. Az eddig megnyilvánult érdeklődés a siker biztos reményére jogosít. Ez az érdeklődés elsősorban annak köszönhető, hogy Elnök Úr szíves volt magas személyében vállalni a mozgalom legfőbb védnökségét.

— Méltóztatassék megengedni, hogy e készségért most a nyilvánosság előtt is mindnyájunk, elsősorban a képzőművészek nevében köszönetet mondjak és felkérjem Elnök Urat, hogy kiállításunkat megnyitni szíveskedjék.

Tildy Zoltán beszéde

Tildy Zoltán elnök a következő szavakkal válaszolt:

— Szinte megrendülten hallgattam az előttem szólókat. Nem is annyira szavaik voltak meghatóak, mint az a tény maga, hogy művészek, akik anyagi vonatkozásban szemérmesek és